

Νέο έτος (Απόστολος Παπαδημητρίου)

Categories : [ΚΟΙΝΩΝΙΑ](#)

Date : Δεκεμβρίου 30, 2017

Ο άνθρωπος ζει ελπίζοντας διαρκώς σε ένα καλύτερο αύριο. Η ελπίδα αποτελεί αχώριστο σύντροφο των ανθρώπων που δεν έχουν παραιτηθεί από τον αγώνα πάλης με τις αντιξοότητες του βίου. Εκείνο που δεν συνειδητοποιούμε ολοένα και περισσότεροι είναι το θεμέλιο επάνω στο οποίο η ελπίδα του καθενός μας εδράζεται. Βέβαια διαχρονικά πολλές ελπίδες υπήρξαν αθεμελίωτες γι' αυτό και προέκυψε ο όρος φρούδες ελπίδες. Οι ελπίδες αυτές υπήρξαν κατ' εξοχήν ενδοκοσμικές, θεμελιώνονταν δηλαδή και εξακολουθούν να θεμελιώνονται στις ανθρώπινες δυνάμεις και ικανότητες, των ελπίζόντων προσώπων ή των ηγετών, οι οποίοι διαχειρίζονταν και διαχειρίζονται τα κοινά. Όταν παρατηρούνται οι άνθρωποι που παραμυθιάζεται με ενδοκοσμικού τύπου ελπίδες κατά κανόνα απαντούν: Είναι κακό να ελπίζει ο άνθρωπος; Ασφαλώς και δεν είναι κακός σύντροφος η ελπίδα υπό όρον όμως: Να είναι θεμελιωμένη. Η αθεμελίωτη ελπίδα παρασύρει τον άνθρωπο να βιώνει εκτός πραγματικότητας.

Στις κοινωνίες προγενεστέρων εποχών η ελπίδα ήταν κατά κανόνα θεμελιωμένη στην πίστη στον Θεό. Η φράση «έχει ο Θεός» ήταν συνήθης στα χείλη των προγόνων μας. Με τη φράση αυτή δεν υπονοούσαν ότι ο Θεός σπεύδει σε κάθε περίπτωση να εξαγάγει τον δοκιμαζόμενο άνθρωπο από τις δυσκολίες που αντιμετωπίζει. Πίστευαν όμως ακράδαντα ότι δεν θα τους εγκαταλείψει, ώστε να πνιγούν στο πέλαγος των δυσκολιών. Πίστευαν ότι θα τα οικονομούσε κατά κάποιον τρόπο, ώστε να ξημερώσουν καλύτερες ημέρες. Και η πίστη και η επακόλουθη ελπίδα τους χαλύβδωνε, ώστε να υπομένουν και να πολεμούν τις αντιξοότητες εξερχόμενοι, κατά κανόνα νικητές.

Με την πάροδο των ετών ο άνθρωπος άρχισε να επαίρεται για τις ικανότητές του και κατάντησε να ελπίζει ότι αυτός και μόνο είναι ο ρυθμιστής των πραγμάτων του βίου. Η αλματώδης ανάπτυξη της επιστήμης κατά τον προηγούμενο αιώνα συνετέλεσε στην έξαρση του αυτοθαυμασμού, ο οποίος έλαβε διαστάσεις λατρείας του ανθρώπου. Μέτρον πάντων άνθρωπος είναι γνωστό ρητό των αρχαίων προγόνων μας. Βέβαια τα πράγματα στις ανθρώπινες κοινωνίες δεν εξελίχθηκαν κατά τον τρόπο που «προφήτευσαν» οι κακοί προφήτες του επιστημονικού μεσσιανισμού. Οι άνθρωποι στενάζει κάτω από το πλήθος των δυσκολιών, τις οποίες καθημερινά αντιμετωπίζει στις διάφορες κοινωνίες. Σ' εκείνες της ανέχειας υφίσταται την άγρια εκμετάλλευση των απλήστων που κατέχοντας τη γνώση κυριαρχούν μέσω αυτής στην πολιτική, στην οικονομία, στους εξοπλισμούς. Στις άλλες της ευμάρειας βυθίζονται στο υπαρξιακό κενό λόγω έλλειψης νοήματος βίου με την άρνηση του Θεού, στην

πίστη προς τον οποίο θεμελίωναν την ελπίδα οι άνθρωποι προγενεστέρων γενεών. Έτσι απομένουν για τον υλιστή άνθρωπο ελπίδες ενδοκοσμικές παντελώς αθεμελίωτες. Ο Αλμπέρ Καμύ πολύ εύστοχα επισημαίνει ότι το μέλλον είναι η μόνη υπερβεβαιότητα των ανθρώπων χωρίς Θεό! Αλλά η βεβαιότητα συνιστά ακραία υπερβολή. Καλό είναι να γράφουμε για ελπίδα. Αλλά ελπίδα για ποια πράγματα;

Ελπίδα ότι δια της Επιστήμης θα επιτευχθεί η παράταση του ανθρώπινου βίου επί πολλά ακόμη έτη χωρίς τα επί πλέον να βαρύνονται με τις ανεπιθύμητες παρενέργειες του γήρατος. Νομίζω ότι η ελπίδα αυτή δεν υιοθετείται από την κοινή γνώμη παρά μόνο από ελάχιστους αλαζόνες ακόμη επιστήμονες, οι οποίοι αυτοθαυμάζονται προκαταβολικά, πριν δηλαδή ακόμη η εργαστηριακή έρευνα ανάψει κάποιο αμυδρό φως προς την κατεύθυνση της πραγμάτωσης των ελπιζομένων. Αλλά αυτό είναι το μείζον; Η χρονική παράταση του βίου ή η απόκτηση νοήματος στον βίο μας υπό τη σημερινή χρονική διάρκεια. Ο σύγχρονος δυτικός άνθρωπος ρέπει προς την αυτοκαταστροφή σε επίπεδο προσωπικό και κοινωνικό. Ποιο λοιπόν το νόημα της παράτασης του βίου του.

Ελπίδα ότι τα πράγματα στις ανθρώπινες κοινωνίες θα βελτιωθούν, ότι το βιοτικό επίπεδο θα ανέλθει, ότι θα υπάρχει εργασία για όλους. Αλλά αυτό δεν εξαρτάται ούτε από τα εφόδια του πλανήτη, τα οποία, αν και επαρκούν ακόμη να θρέψουν τον πληθυσμό του πλανήτη, διατρέχουμε τον κίνδυνο να καταστούν ανεπαρκή ακόμη και για τα εκατοντάδες εκατομμύρια των προνομιούχων πολιτών του πλανήτη. Το πρόβλημα της κοινωνικής αδικίας είναι κατ' εξοχήν πρόβλημα ανθρώπινης συμπεριφοράς και όχι ανεπάρκειας πλουτοπαραγωγικών μέσων. Ας λάβουμε ως παράδειγμα τον Νεοέλληνα. Του υποβλήθηκε να πιστεύει εσφαλμένα ότι βιώνει οικονομική κρίση και μόνο και ακόμη ότι θα καταστεί δυνατή η υπέρβασή της στο εγγύς μέλλον; Στην αρχαιότητα τη λύση του δράματος έδινε ο από μηχανής θεός. Σήμερα, στο όνομα του «ορθολογισμού» απαγορεύεται η θεμελίωση της ελπίδας στην πίστη προς τον Θεό. Συνεπώς αναμένεται ένας ενδοκοσμικός σωτήρας, ο οποίος προικισμένος με εξαιρετο ήθος, που είναι το πρωτίστως ζητούμενο και μη κατονομαζόμενο, και με πνεύμα θυσίας υπέρ του λαού θα οδηγήσει την κοινωνία σε νέα περίοδο ευημερίας. Και εννοούμε, δυστυχώς, τον όρο ευημερία υπό την υλική έννοιά του και μόνο. Και πιστεύουμε ότι από τον πολιτικό κόσμο της παρακμής θα ξεπηδήσει κάποιος ηγέτης, ο οποίος θα συγκρουστεί με τους ισχυρούς, που μας καταδυναστεύουν, ώστε να φέρει τη λύτρωση στον δοκιμαζόμενο λαό μας. Και πιστεύοντας αυτά τα θλιβερά παραμύθια στρέφουμε προκλητικά και απαξιωτικά τα νώτα στον Λυτρωτή μας Χριστό, ο οποίος ήλθε για να μας λυτρώσει από τον μεγαλύτερο εχθρό μας, τον θάνατο σωματικό και πνευματικό. Και εμμένοντας στην τραγικά πλανεμένη και άκρως εγωιστική πεποίθηση στο μέλλον γινόμαστε υποχείρια των κατά καιρούς δημαγωγών, οι οποίοι είναι πρόθυμοι όχι να θυσιαστούν, αλλά να μας θυσιάσουν.

Ελπίδα ότι θα επικρατήσει η ειρήνη στον πλανήτη. Αυτή φάνηκε να εκπληρώνεται στην ευρωπαϊκή ήπειρο, καθώς εδώ η ειρήνη διατηρείται επί 70 και πλέον έτη. Εγνωστές στο έπακρο ενδιαφερόμαστε μόνο για την ειρήνη στις κοινωνίες μας αδιαφορώντας για τις συμφορές που πλήττουν άλλες, τις οποίες συμφορές προκαλούμε εμείς οι αυτοπροβαλλόμενοι ως ειρηνοποιοί. Στην ευρωπαϊκή ήπειρο δοκιμάστηκε από αιματηρό πόλεμο η πρώτη Γιουγκοσλαβία με την παρέμβαση αρχικά των αδιόρθωτων Γερμανίας και Βατικανού και των ΗΠΑ στη συνέχεια. Η εγγύς Ανατολή και η Βόρεια Αφρική αναστατώθηκαν με το πρόσχημα του εκδημοκρατισμού των χωρών τους ενώ κύριος στόχος ήταν ο έλεγχος των πλουτοπαραγωγικών πηγών και κυρίως του πετρελαίου τους. Η υποσαχάρια Αφρική βιώνει διαρκή την αναστάτωση με συγκρούσεις που υποκινούνται από τους άπληστους οικονομικά ισχυρούς. Χώρες όπως η Λιβύη, η Συρία, το Ιράκ, το Αφγανιστάν, η Κεντραφρικανική δημοκρατία, το Σουδάν, η Σομαλία έχουν διαλυθεί. Χώρες με πλήθος πλουτοπαραγωγικών πηγών, όπως η Αργεντινή έχουν χρεωκοπήσει. Και αντί ως συνέπεια της αρπακτικότητας να υπάρχει ελπίδα επικράτησης νέας ειρήνης δια της βίας, τύπου *pac romana*, ο πλανήτης αισθάνεται να τον απειλεί ο κίνδυνος γενικευμένης σύρραξης, την οποία ετοιμάζουν οι οικονομικά ισχυροί. Οι διαρκείς προκλήσεις κατά της Ρωσίας και του Ιράν, η στάση έναντι του παράφρονος δικτάτορα της βόρειας Κορέας, η πρόκληση προς τον αραβικό κόσμο με την μεταφορά της πρεσβείας των ΗΠΑ στην Ιερουσαλήμ ηχούν ως τύμπανα πολέμου.

Ο άρχων της ειρήνης γεννήθηκε και εφέτος στη φάνη άγνωστος ή, το χειρότερο καταφρονεμένος. Με πλήθος υλικών φώτων επιχειρήσαμε να καλύψουμε το ουράνιο φως. Με πλήθος εκκωφαντικών μουσικών επιχειρήσαμε να καλύψουμε τον ύμνο των αγγέλων. Με πλήθος αθεμελίωτα ευχολόγια επιχειρήσαμε να πείσουμε τους εαυτούς μας ότι όλα θα πάνε καλύτερα το 2018. Τί τραγικός ο άνθρωπος που στηρίζει την ύπαρξή του σε φρούδες ελπίδες.

«ΜΑΚΡΥΓΙΑΝΝΗΣ»